

1. uzdevums

1. jautājums Tālu nav jāmeklē – meklējamais vārds jau ir vairākkārt pieminēts uzdevuma tekstā: tas ir vārds “heteroloģisks”.

Mēģinājums to definēt kā autoloģisku vai heteroloģisku noved pie paradoksa. Ja vārds “heteroloģisks” ir autoloģisks, tas apraksta pats sevi, tātad vārds “heteroloģisks” ir heteroloģisks. Pretruna. Ja, savukārt, vārds “heteroloģisks” ir heteroloģisks, tas neapraksta pats sevi, tātad vārds “heteroloģisks” nav heteroloģisks. Atkal pretruna. Tā mēs nonākam slēgtā aplī.

Šim paradoksam pat ir nosaukums. [http://en.wikipedia.org/wiki/Grelling-Nelson_paradox]

2. jautājums: jebkuri derīgi piemēri, izņemot tos, kas principiāli neatšķiras no uzdevuma tekstā minētajiem; piemēri no darbiem – “īss”, “lietvārds”, “literārs”

3. jautājums: jebkuri derīgi piemēri, izņemot tos, kas principiāli neatšķiras no uzdevuma tekstā minētajiem; piemēri no darbiem – “zils”, “piemērs”, “mazs”

2. uzdevums

Mangarevāņu valodā ir atsevišķi vārdi sekojošiem skaitļiem: 1-9 [uzdevumā tikai 2-7], 10, 20, 40 un 80

rua	2	takau	10
toru	3	paua	20
'a	4	tataua	40
rima	5	varu	80
ono	6		
'itu	7		

Visus citus skaitļa vārdus veido saskaitot un sareizinot esošos, turklāt saskaitīšanu veic ar minimālu vārdu skaitu. (Piemēram, 30 nekad nebūs 10+10+10, bet vienmēr 20+10).

Reizina tikai 80 ar [1-9], ko izsaka kā X_1 varu. (Piemēram, 30 nekad nebūs $3 \cdot 10$, bet vienmēr 20+10)

Saskaitāmo secība summā ir dilstoša.

Citiem vārdiem, mangarevāņu skaitļa vārdiem ir struktūra

(X_1 varu) (tataua) (paua) (takau) (X_2), kas nozīmē

($X_1 \cdot 80$) + (40) + (20) + (10) + (X_2)

(kur X_1 un X_2 apzīmē [1-9])

Jebkuras no iekavās esošajām grupām var nebūt. X_1 neraksta, ja $X_1 = 1$.

1. jautājums

a) varu 'itu = 87

b) rua varu tataua 'a = 204

2. jautājums

a) 255 = toru varu takau rima

b) 27 = paua 'itu

c) 64 = tataua paua 'a

d) 146 = varu tataua paua ono

3. uzdevums

qu → k^w; c → k

Dalījums zilbēs.

Divu līdzskaņu kombinācija var vai nu atrasties vienā zilbē, vai arī stiepties pāri divu zilbju robežai. Tas ir atkarīgs no tā, no kuriem līdzskaņiem sastāv kombinācija.

Apzīmēsim līdzskaņus ar C₁ un C₂. Tad:

- Ja C₁= C₂, tad C₁C₂ → C₁.C₂
- Ja C₁≠C₂, tad
 - Ja C₂= r vai l, tad C₁C₂ → .C₁C₂
 - Pārējos gadījumos C₁C₂ → C₁.C₂

Uzsvars.

Uzsvars vienmēr krīt uz priekšpēdējo vai priekš-priekšpēdējo zilbi.

Uzskatāmības labad sastādīsim tabulu no visiem uzdevumā dotajiem vārdiem.

Uzsvars uz priekš-priekšpēdējo zilbi		Uzsvars uz priekšpēdējo zilbi	
<i>arbitrī</i>	'ar. BI .tri:	in.kor. RUP .ta	<i>incorrupta</i>
<i>mediocritās</i>	me.di.'o. KRI .ta:s	ne. GLE .K.tus	<i>neglēctus</i>
<i>cōstituō</i>	ko:n.'sti. TU .o:	k ^w a.dra:. GIN .ta:	<i>quadrāgintā</i>
<i>pessimus</i>	'pes. SI .mus	k ^w a:.dru:. PLA :.tor	<i>quādrūplātor</i>
		si.mu.' LA :.krum	<i>simulācrum</i>

Tagad varam saredzēt, ka tas, uz kuru zilbi krīt uzsvars, ir atkarīgs no priekšpēdējās zilbes uzbūves. Ja priekšpēdējā zilbe beidzas ar īsu patskani, uzsvars krīt uz priekš-priekšpēdējo zilbi. Citos gadījumos – uz priekšpēdējo.¹

Atbildes:

antidotī	an.'ti.do.ti:	<i>pretindes</i>
Cleopatra	kle.'o.pa.tra	<i>Kleopatra (ēģiptiešu valdniece)</i>
compellō	kom.'pel.lo:	<i>(es) apsūdzu</i>
Dāmoclēs	'da:.mo.kle:s	<i>Damokls (grieķu leģendas personāžs)</i>
difficulter	dif.fi.'kul.ter	<i>ar grūtībām</i>
īnsurgō	i:n.'sur.go:	<i>(es) ceļos</i>
peregrīnus	pe.re.'gri:.nus	<i>svešzemju</i>
quadruplus	'k ^w a.dru.plus	<i>četrkāršs</i>
volūtābrum	vo.lu:.'ta:.brum	<i>cūku peļķe</i>

¹ Alternatīvs formulējums: ja priekšpēdējā zilbe satur garu patskani UN/VAI beidzas ar līdzskani, uzsvars ir uz tās. Citos gadījumos – uz zilbi pirms tās.

4. uzdevums

Jo regulārāks ceļš, jo ātrāk skudra spēj "pastāstīt" ceļu. Citiem vārdiem: "visi pagriezieni ir vienādi" ir pasakāms ātrāk nekā "labais un kreisais pamīšus", bet tas savukārt ātrāk nekā par nejaušu pagriezienu secību.

Jo īsāks ceļš, jo ātrāk skudra spēj paskaidrot ceļu.

Regularitātei ir lielāka loma, nekā ceļa garumam.

#3 - 130,

#7 - 78,

#8 - 220,

#10 - 88

5. uzdevums

Vārdu secība: SVO [Subjekts – izteicējs – objekts]. Atribūts (īpašības vārds) pirms lietvārda; apstākļa vārds pēc darbības vārda. Teikuma pirmajā vietā var būt arī viens no palīglocekļiem, taču darbības vārds vienmēr ir tieši pēc teikuma priekšmeta (ja priekšmets ir lietvārds).

Darbības vārdu personu galotnes:

1. pers. viensk. (es) **-n**;

2. pers. viensk. (tu) **-t**;

3. pers. viensk. (viņš) **-∅**

Ieskaita arī: **-in; **-it**; **-i***

Ne personas vietniekvārdus, ne piederības vietniekvārdus neizmanto. Nozīmi, kas latviešu valodā ir piederības vietniekvārdiem, somu valodā izsaka piederības piedēkli:

1. pers. viensk. (mans) **-ni**;

2. pers. viensk. (tavs) **-si**;

Piederības piedēkli liek pēc locījuma galotnes.

Apstākļa vārdu veido īpašības vārdam pievienojot piedēkli **-sti**.

Īpašības vārds "mīļākais" izsakāms ar piedēkli **"lempi"**.

Īpašības vārds (kā arī norādāmais vietniekvārds) saskaņojams ar lietvārdu pēc locījuma (t.i. tas saņem tādu pašu galotni).

Locījumu galotnes:

nominatīvs – ∅

datīva ekvivalents (kam?) – **-lle**

Akuzatīvu izsaka divos veidos: **-n** vai **-a**

-n ja darbība veikta ar veselu objektu ; iesk. ja darbība ir pabeigta

-a ja darbība veikta ar objekta daļu ; iesk. ja darbība ir nepabeigta

-ksi – īpašs locījums, kuram latviešu valodā nav ekvivalenta. **X-ksi** nozīmē "pārejot stāvoklī X". (*kā pareizo atbildi ieskaitīja virkni formulējumu, piem. jautājumu saraksts, uz kuriem atbild šis locījums*)

Atbildes:

1. jautājums

11. **Kasvoin isoksi ja opiskelin kielitieteilijäksi.**
12. **Tärkeä henkilö korjasi ahkerasti ikkunaani.**
13. **Tuo iso lahja taitavalle insinöörille muutti insinöörin ystäväksi.**
14. **Maalasi luovasti tämän talon ja tuon ikkunan.**

2. jautājums

Joka vuosi luin kirjan "1984".

Joka vuosi luin kirjaa "1984".

Starpība ir tāda, ka pirmajā gadījumā "es lasīju [pārlasīju] veselu grāmatu katru gadu", bet otrajā gadījumā tikai tās daļu (t.i. "lasīju no grāmatas").
